

Universitätsbibliothek Wuppertal

Davidis Ruhnkenii Opuscula Varii Argumenti, Oratoria, Historica, Critica

Ruhnken, David

Lugduni Batavorum, 1823

Praefatio ad Thalelaei, Theodori, Stephani, Cyrilli, aliorumque ictorum
Graecorum commentarios

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1660)

P R A E F A T I O

AD THALELAEI, THEODORI,
STEPHANI, CYRILLI,

ALIORUMQUE ICTORUM GRAECORUM
COMMENTARIOS

In Titt. D. et Cod.

DE POSTULANDO, SIVE DE ADVOCATIS,

ET

DE PROCURATORIBUS ET DEFENSORIBUS.

LECTORI S.

Cum in Bibliotheca Lugduno-Batava, vetustis libris refertissima, Synopsin Basilicorum cum Codice manu exarato committerem, huic subjectos deprehendebam Commentarios in Titt. D. et Cod. *de Postulando sive de Advocatis*, et *de Procuratoribus et Defensoribus*. Ad quod opus describendum, et in lucem vindicandum statim alliciebant animum praeclara Commentatorum nomina, Thalelaci, Theodori, Stephani, Cyrilli et Gobidae: quorum in Jurisprudentiam merita non Cujacius tantum, quamvis id satis ad laudem esset, sed quicquid unquam fuit elegantiorum Ictorum, et agnovit dudum, et amplissimis verbis ornavit. Codex quondam Isaaci Vossii, si aetatem spectes, recentissimus est; si scripturae elegantiam, egregius. Librarium natione Graecum fuisse inde colligas, quod verba Latina passim intermixta tam mendose exararit, ut, quid sibi voluerit, vix divinandò assequaris. Vetus exemplar, ex quo Vossianus Co-

dex descriptus est, tineas et cariem sensisse videtur. Hinc crebrae in MS. lacunae; hinc ipsius librarii in fine confessio; Ἑλλιπές ἦν τὸ τέλος ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Quamquam eo loco exiguum tantum Scholii cuiusdam jacturam fecimus. Deficit enim MS. in leg. ult. Basilic. Lib. VIII. p. 436. in his verbis: Γλυπταὶ σύνδικος καὶ διὰ καινοτομίας. — — Ipsius operis rationem hanc διὰ esse scias, Primum, tanquam fundamentum, Textus ponitur non diversus, nisi διττογραφαῖς quibusdam, ab eo, quem majus Basilicorum opus exhibet Lib. VIII. Tit. I. p. 394. seqq. et Tit. II. p. 410. seqq. Textui, praeter Thalelaei, Theodori, Stephani, Cyrilli et Gobidae Interpretationes, subjiuntur plurima partim breviora, partim longiora quorundam Anonymorum Scholia, illius etiam, qui ab ἀντινομίαις congerendis Ἐναντιοφανοῦς vel Ἐναντιου nomen invenit. Multa quoque afferuntur ἐκ τοῦ κατὰ πῶδας. Ex interpretationibus absque Auctorum nomine propositis multas conjectura haud vana refero ad Thalelaeum, Stephanum, aliosque antiquiores JCtos: quorum nomina librorum negligentia ommissa videntur. Illud non praetereundum est, quaedam horum Scholiorum etiam in Basilicis extare. Sed infinitis partibus in libro nostro plura sunt, et integriora. Neque ullus in Basilicis reperitur titulus, in quem tanta Interpretationum et Scholiorum copia sit congesta. Quare putabam aliquando, librum esse singularem, quem JCtus aliquis, fundamenti loco ponens Basilicorum contextum, ex omnibus omnium Interpretationibus conflavit, in gratiam potissimum Advocatorum, et Procuratorum, qui se foro praepa-

rabant. Sed, re diligentius expensa, non amplius dubito, quin hi duo Tituli una cum Commentariis decerpti sint ex Basilicorum exemplari multo integriore, quam quidem hodie est ex editione Fabroti. Extitisse vero olim exemplaria, atque in Bibliothecis latere etiam nunc, Scholiis locupletiora, vel unus Codex Coislinianus fidem fecerit, recensitus a Montfaucon. *Bibl. Coisl.* p. 216. Sed et Antonius Augustinus Basilicis usus est Fabrotianis plenioribus: ex quibus *de Nomin. Pandect.* p. 342. et 347. duo loca affert, quae in Fabrotianis desiderata, in libro nostro pag. 4. occurrunt. Huic addendus est Antonius Quintanaduegna *de Jurisd. et Imper.* p. 257. quem nuper Ampl. Meermannus *Tom. II. Thesaur. Jur. Civil. et Canon.* inseruit. Is Scholia quaedam inedita *ad Tit. D. de Procurator. et Defens.* laudat ex schedis MStis; quae rursus in Fabrotianis frustra quaesita, in libro nostro reperiuntur. De horum Commentariorum Auctoribus verbo dicam. Thalelaeum, Theodorum et Stephanum eosdem statuo, quorum opera Justinianus in jure condendo et docendo usus est. Hi nuper cum Theophilo tam certis argumentis Justiniani aetati vindicati sunt, ut, qui in posterum contradicere velit, risum doctioribus debiturus sit. De Cyrillo et Gobida non satis liquet; nisi quod Justiniani aetate inferiores videntur. Horum omnium longe principem pono Thalelaeum, quem merito Scholiastes *Basilic.* *Tom. V. p. 732.* τὸν τῆς νομικῆς ὀφθαλμὸν appellat. Summa in eo Juris peritia, mirum in solvendis dubiis acumen, docendi denique ratio facilis et expedita. Usus est praeterea ea diligentia, quam utinam ejus

aequales essent imitati, ut fontes ipsos, ex quibus Justinianus hauserat, tum adhuc scaturientes, sed mox obstructos, adiret. Sic *pag.* 41. citat *L. 1. C. de error. adv.* integriorem, quam hodie exstat. *Pag.* 40. laudat Paulli locum ex *Tit. D. de postul.* qui et ipse hodie in Pandectis desideratur. Reliquum est, ut, quid in his Commentariis edendis praestiterim, breviter enarrem. Graeca crebris corruptelis vitiata, partim collatis Juris fontibus, partim de conjectura emendavi. In vertendo, ut fidem, non ut elegantiam praestarem, operam dedi, Auctorum verbis fere *κατὰ πῶδα* inhaerens. Nam et si quaedam magis Latine dici potuissent, non tamen libuit nitidiora consecrari, obrepente praesertim vertendi taedio tanto, ut me saepe susceptae provinciae poenituerit. Atque hoc loco publice gratias ago Viro eximio, Gerlaco Scheltinga, qui summam, qua excellit, Jurisperitiam Graecis Latinisque literis mirifice exornat, mihi se adeo facilem atque indulgentem praebuit, ut non solum singulas plagulas mecum relegeret, sed et plura implicata et corrupta expediret. Cujus ingenio adjutus etsi me in plerisque Auctorum mentem cepisse confido, sunt tamen paucula, quorum Versionem in fine operis retractabo. Vale, mi Lector, et alteram partem *de Procuratoribus et Defensoribus* brevi exspecta. — Ao. MDCCLII.